

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

10. Romanorum heroum paupertas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

mus fuit: etsi verò amici decem talenta ipsi dono darent, non accepit: hec, inquit, me cogent, reuertentem quidem vobis aliquid prater jui concedere; Sin minus vos obseruarem, ingratisimum videri.

X.

Talia dicta & alij dixerunt, vnde & eorum paupertas, & virtus eluceret. Nam nostro æuo multi audiuerunt, Henricum IV, de se iocantem antè, quàm Franciæ gubernacula illi traderentur: Quòd rex esset sine regno, & maritus sine vxore, ac dux belli sine pecunia. Sed minùs mirum est, Christianos aut Christianissimos inopiam ita suscipere, vt in ea etiam iocentur; illud paupertatis pretium magis detegit, quòd ab Ethnicis, & solo naturali lumine, tanti fuerit æstimata rerum egestas. Quare, vt Ælianus eam in Græcis, ita Valerius Maximus in Latinis ostendit. *Non magna latifundia L. Quintij Cincinnati fuerunt: septem enim iugera agri possidet: ex hisq; tria, qua pro amico ad ararium obsignauerat, multa nemine amisit: pœnam quoq; pro filio Casone, quòd ad causam dicendam non occurrisset, huius agelli reditu soluit, & tamen ei quatuor iugera aranti, non solum dignitas patris familiae constitit, sed etiam dictatura delata est. Angustè se habitare nunc putat, cuius domus tantum patet, quantum Cincinnati rura patuerunt. Hic tantus vir pauper fuit, non quia debuit, sed quia voluit esse pauper. Quid Ælia familia, quàm lecuples? Sexdecim eo tempore Ælij fuerunt, quibus una domuncula erat eodem loci, quo nunc sunt Mariawa monumenta: & vnus in agro Veiente fundus minùs multò cultores desiderans, quàm dominos habebat. Inq; Maximo & Flaminio spectaculi locus: qua quidem loca, ob virtutem, publicè donata possidebant. Sed, vt luxui deditis etiam tota ditio non sufficit, ita frugales paruus ager alit. Eadem gens nihil antè scrupulum argenti habuit, quàm Paulus, Perse rege deuictò, Qui Ælio Tuberoni genero suo quinq; pondo argenti ex prada donaret. Taceo enim quòd princeps ciuitatis filiam ei nuptum dedit, cuius penata tam ieunos pecunia videbat. Quin ipse quoq; adeò mops decessit, vt nisi fundus, quem vnus reliquerat vanisset; vxor eius dotem vnde reciperet, non extitisset. Animi virorum & feminarum vigeant in ciuitate: eorumq; bonis, dignitatis æstimatio cunctis in rebus ponderabatur: Hac imperia conciliabant, hac iungebant affinitates: hac in foro, hac in curia, hac intra priuatos parietes plurimùm poterant. Patria enim rem, non suam vnusquisq; augere properabat: pauperq; in diuite, quam*

Val. Max. lib.
4. c. 4 n. 7.

divei in paupere imperio versari malebat. Atq; huic tam praclaro proposito illa merces reddebatur, quod nihil eorum, qua virtuti debentur, emere pecunia licebat, inopia q; illustrium virorum publice succurrebatur. Itaque cum secundo Punico bello Cn: Scipio ex Hispania senatus scripisset, petens, ut sibi successor mitteretur, quia filiam Virginem, adulta jam atatis haberet, neque ei sine se dos expediri posset: senatus, ne respublica bono duce careret, patri sibi partes desumpsit; consiliaq; uxoris ac propinquorum Scipionis constituta dote, summam eius ex arario erogavit, ac puellam nuptum dedit. Doti modus 11. millia aris fuit. In quo non solum humanitas Patrum conscriptorum, sed etiam habitus veterum patrimoniorum cognosci potest. Namq; adeo fuerant arcta, ut Tatia Casonis filia, maximam dotem ad virum 10. millia aris attulisse visa sit: & Megallia, quia cum quinquaginta millibus aris mariti domum intravit, dotata cognomen inuenerit. Ideo senatus Fabricij Luscinii, Scipioni q; filias ab indotatis nuptijs liberalitate sua vindicavit: quoniam paterna hereditati, prater optimam gloriam, nihil erat, quod acceptum referrent. Magis igitur, populi Romani opinione, honorificum illis erat, patrem iustum, quam opulentum habuisse. *M.* autem Scaurus quantulam a patre hereditatem acceperit, in primo libro eorum, quos de vita sua scripsit refert: ait enim sibi decem sola mancipia, totumq; censum quinq; atq; triginta millium nummorum reliquisse. In hac penuria ille futurus senatus princeps nutritus est spiritus: qui ut fruges nimis imbibus, ita abundantia suffocatus fuisset. Hac igitur exempla reflicere, his acquiescere solatijs debemus, qui paruulos consuevisse nunquam querelis vacuos esse sinimus. Nullum autem admodum parvi perderis argentum, paucos seruos, septem iugera arida terra, indigentia domi, publice impensa funera, inopes dotum filias; sed egregios consulatus, mirificas ditaturas, innumerabiles triumphos certimus. Quid ergo medianam fortunam, quasi precipuum generis humani malum, auturum conuulsis laceramus? qua ut non abundantibus, ita fidei uberibus Poplicola. Alios, Fabricios, Curios, Scipiones, Scauros, hi q; paria robera virtutis allicit. Exurgamus petens animis, pecunia q; asseclu debilitatos spiritus pristini temporis memoria recreemus: namque per Remuli casam, perq; veteris Capitolij humilia iuncta. & aeternos Vesta focos, sicutilibu etiamnum vasis contentos iuro; nullas diuitias talium virorum paupertati posse preferri. Hac ab Ethnico audiat, & discant.

discantque Christiani, ne vel in paupertate fiant impatientes, Deumque accusent; vel in fugitiuis diuitijs nimis confidant.

Quid. lib. 3.
de Trillib.

*Nempe dat, & quodcumq; libet fortuna, rapitq;
Irus & est subito, qui modo Cræsus erat.*

CAPVT XVII.

S. Bernardini, de triplice genere pauperum, sententias & Codri Cræsiq; exempla.

I.

Diuitias paupertatis, paulò priùs, ostendimus Lucianum descripsisse, more, & ore Philosophorum. Nunc coronidis loco, etiam Sancti alicuius testimonio, elogia paupertatis adijciamus. Est autem is Bernardinus, Senensis, Ordinis Minorum, ac vrbs Aquilæ patronus, vir æquè sanctus ac doctus, qui tres facit seu paupertatis, seu pauperum classes: *prima dicitur voluntaria, secunda necessaria, tertia simulatoria. Prima laudabilis, secunda tolerabilis, tertia detestabilis. Prima pauperum Christi, secunda pauperum mundi, tertia pauperum diaboli. Prima cum merito, secunda sine merito, tertia cum demerito.* Hunc ordinem si inuertamus, propemodum respondebunt hæ classes ijs, quæ suprâ ex Hugone attulimus, nisi quòd in prima alteraque classe aliquid variatur. Sed tertia Hugonis, quæ præcipua est, omnino eadem est, cum prima Bernardini, verùm cum magna paupertatis commendatione deducta. Omnes autem classes egregiè declarant, quid sit in hoc genere fugiendum, quid obuijs vlnis ab illis, qui perfectionem amant, aut diuinæ se se prouidentiae accommodare student, amplectendum.

S. Bernardin.
Senens. tom.
3. tractat. de
S. beatit. 2. l.
cap. 1. 2. & 3.

II.

Simulata ergo, detestabilis, diabolica, & inferno digna paupertas est, seu diuitis, seu egentis inuiti; hoc ipso pauperis, quia cupidus & avarus est: tantum enim illi deest, quantum cupit habere; tantumque torquetur animus eius, quantum inexplebilis avaritia suggerit esse cupiendum. *Attenuetur fame robur eius, & inedia innadat costas illius.* Nimirum auri sacra famæ istos extenuat; & cum non habent, quem deuorent, inedia consumuntur. Hi quò plus habent, plus desiderant; & semper, quò plus bibunt, plus sitiunt; sicut qui salas maris aquas hauriunt, bibendi appetunt.

Iob. 32. 12.